

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

Ο συγγραφέας αφηγείται την αμηχανία ενός πατέρα, όταν προσπάθησε να κατανοήσει την έλλειψη στόχων του δεκαεννιάχρονου γιου του. Θυμήθηκε τον δεκαεννιάχρονο εαυτό του, τη γενιά μετεφήβων της μεταπολιτευτικής εποχής της ευμάρειας, της δόξας, της υπερκατανάλωσης, της αισθητικής, της υπερπληροφόρησης και του καταγισμού πολιτισμικών αγαθών. Σκέφτηκε ότι αυτή η γενιά είναι οι σημερινοί ενήλικες. Οι σημερινοί όμως νέοι βιώνουν μία ευμάρεια παρακμάζουσα. Και ενώ η αμέσως προηγούμενη γενιά μετεφήβων απολάμβανε αδιάσειστη αποδοχή, η σημερινή απορρίπτεται ως αντικοινωνική. Διαπιστώνει ότι σήμερα η απόκτηση παιδιών προϋποθέτει ευμάρεια – παρά την υπογεννητικότητα – μέσω της οποίας υπογραμμίζεται η μοναδικότητά τους. Όμως ο πήχης υψώνεται υπερβολικά και δεν επιτρέπει στους νέους την αποτυχία. Καταλήγει ότι την παρακμάζουσα ηθικά και πνευματικά Ελλάδα απορρίπτουν οι νέοι που σχεδιάζουν υπόκωφα μία ανατροπή.

(λέξεις 121)

B1.

«Δεν έχουν [τα παιδιά] το δικαίωμα να αποτύχουν, δεν έχουν το περιθώριο να δοκιμάσουν τα δικά τους ατελή φτερά και να πέσουν.» Στη σύγχρονη εποχή του σκληρού ανταγωνισμού, της ματαιοδοξίας, στην εποχή που ο άνθρωπος φαίνεται να έχει χάσει το μέτρο και την λογική του τα παιδιά υποχρεώνονται να πετύχουν στόχους τις περισσότερες φορές ασύμβατους με τις δυνατότητές τους. Σε αυτόν τον αμείλικτο αγώνα που επιβάλλει μόνο νικητές οι αδυναμίες και οι ατέλειες σπάνια συγχωρούνται. Η προσπάθεια αυτή καθαυτή ελάχιστα αξιολογείται ως σημαντική. Η αποτυχία δεν νοείται ως ενδεχόμενη ή μάλλον δεν νοείται καθόλου. Ανάγεται στη

συνείδηση των παιδιών ως συντριβή, αφού η γενιά των ενηλίκων δεν έχει να προτείνει άλλες ευκαιρίες.

(λέξεις 90)

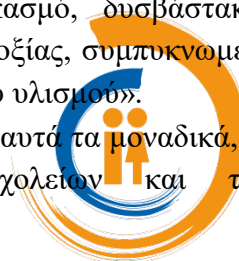
B2. α) Ο συγγραφέας ξεκινάει την πέμπτη παράγραφο του κειμένου με ερώτηση, για να εξασφαλίσει την συνοχή και την αλληλουχία του κειμένου. Πιο συγκεκριμένα, στο τέλος της τέταρτης παραγράφου αναφέρεται στους πνευματικούς όρους με τους οποίους αξιολογούνταν οι νέοι κατά το 1975 – 1990. Άρα με την ερώτηση στην αρχή της πέμπτης αποσκοπεί να κινητοποιήσει τον προβληματισμό του αναγνώστη και να υπογραμμίσει τους διαφορετικούς όρους με τους οποίους αντιμετωπίζονται οι σημερινοί νέοι. Και η απάντηση στην ερώτηση αυτή (η οποία επαναλαμβάνεται) είναι ότι αντιμετωπίζονται ως αντικοινωνικά στοιχεία. Επίσης με την ερώτηση προσδίδεται αμεσότητα, ζωντάνια, ενάργεια, ευθύτητα και παραστατικότητα στο κείμενο και προσδίδεται χαρακτήρας διαλόγου ανάμεσα στον συγγραφέα και τον αναγνώστη.

β) Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί παρένθεση για να παραθέσει μία άποψη συμπληρωματική, ένα σχόλιο που φωτίζει ακόμη περισσότερο το θέμα. Μονολογεί ειρωνευόμενος διακριτικά τη δυναμική της γενιάς των σημερινών πενηντάρηδων να συνεχίσουν να παράγουν πλούτο. Πρόκειται για μία άποψη –πληροφορία – δευτερεύουσας σημασίας που θα μπορούσε και να παραληφθεί.

B3. Το κείμενο είναι επιφυλλίδα. Αποτελεί σύντομο άρθρο-δημοσίευμα - με θέμα κοινωνικό, εφόσον πραγματεύεται την ερμηνεία που δίνει ένας σύγχρονος πατέρας στην άρνηση του δεκαεννιάχρονου γιου του να αποκαλύψει τα σχέδιά του για τη ζωή. Παρουσιάζονται λοιπόν σκέψεις και παρατηρήσεις διαχρονικού χαρακτήρα και γενικού ενδιαφέροντος. Οι επιφυλλίδες συνήθως παρουσιάζονται σε μόνιμη στήλη στο κάτω μέρος της εφημερίδας, χωρισμένες με οριζόντια γραμμή.

B4. Στην έβδομη παράγραφο του κειμένου χρησιμοποιούνται οι εξής τρόποι και τα εξής μέσα πειθούς:

- επίκληση στη λογική
 - με λογικά επιχειρήματα: «περιέχει καταναγκασμό, δυσβάστακτα φορτία προσδοκιών, προβολές γονεϊκής ματαιοδοξίας, συμπτωματογόνο μετακατοχικό σύνδρομο της απληστίας και του υλισμού».
 - με τεκμήρια αλήθειες/παραδείγματα: «τα παιδιά, αυτά τα μοναδικά, τα οιονεί πριγκιπόπουλα, των ιδιωτικών σχολείων και των φροντιστηρίων, του πλείστεισιον και του iPhone»

- επίκληση στο συναίσθημα
 - μεταφορική χρήση της γλώσσας: «χρυσωμένου κουκουλιού-φυλακής»
 - χρήση πρώτου πληθυντικού προσώπου: «που τους παρέχουμε»
 - ειρωνεία: «χρυσωμένου κουκουλιού-φυλακής»

B5.

α) λούφαξε = ακινητοποιήθηκε
 σκάνε μύτη = παρουσιάζονται
 φαλίρισε = πτώχευσε

β) άναυδος = άφωνος
 εφάμιλλο = ισάξιο
 πλησμονή = πληθώρα

Γ.

Αγαπητοί γονείς,

Πλησιάζει η στιγμή της αποφοίτησής μου από το Λύκειο. Μία νέα ζωή αρχίζει για εμένα και τους συνομηλίκους μου - χωρίς ενδεχομένως τη διαρκή παρουσία και καθοδήγηση των γονιών μας ... Περιμένω την μεγάλη επικείμενη αλλαγή, αναγνωρίζω όμως ότι τα εφόδια και τον προσανατολισμό για όλη μου τη ζωή έχτισαν με υπομονή, επιμονή και πολλή αγάπη οι γονείς μου. Σας απευθύνω λοιπόν αυτήν την ανοιχτή επιστολή και γιατί αισθάνομαι την ανάγκη να αποτίσω φόρο τιμής στην καθοριστική συμβολή της οικογένειας στην ανάπτυξη των παιδιών της, αλλά και για να μοιραστώ μαζί σας τις σκέψεις μου για τους τρόπους με τους οποίους οι γονείς μπορούν να συμβάλουν πιο αποτελεσματικά στη διαμόρφωση μίας υγιούς προσωπικότητας.

Ζητούμενο 1: η αξία της οικογένειας στην ανάπτυξη των παιδιών της

❖ Σε υλικό – πρακτικό επίπεδο:

- καλύπτει τις βασικές ανάγκες για την επιβίωσή των μελών της (τροφή, στέγη, ένδυση)
- αναλαμβάνει την ανατροφή των νεότερων μελών της και την περίθαλψη των γηραιότερων
- καλύπτει οικονομικά εκπαιδευτικές ή άλλες ανάγκες των νέων
- παρέχει γενικότερα οικονομική ενίσχυση στους νέους **στα πρώτα επαγγελματικά τους βήματα, όπως και επαγγελματικές λύσεις**

- προστατεύει τον άνθρωπο σ' όλη τη διάρκεια της ζωής του. Πάντα οι γονείς είναι πρόθυμοι να τρέξουν και να βοηθήσουν στα προβλήματα ή τις δυσκολίες που τυχόν αντιμετωπίζει το παιδί στη ζωή του.

❖ **Ηθική –συναισθηματική διάπλαση**

- προσφέρει στοργή, αγάπη, τρυφερότητα και προστασία · στοιχεία πολύτιμα για την ανάπτυξη του νεαρού ατόμου
- δημιουργεί αισθήματα ασφάλειας, γαλήνης και ηρεμίας. Ειδικά στα παιδιά παρέχει την απαραίτητη ψυχολογική και συναισθηματική ασφάλεια για να μπορέσουν κατ' αρχήν να επιβιώσουν και μελλοντικά να αποκτήσουν εσωτερική ισορροπία.
- χαρίζει αυτοπεποίθηση στο παιδί που μαθαίνει να μη φοβάται, να έχει εμπιστοσύνη στον εαυτό του. Καταπολεμά έτσι τα συναισθήματα της δειλίας και της μειονεκτικότητας απέναντι στους άλλους.
- διαμορφώνει την προσωπικότητα του παιδιού, γιατί έχει σταθερή και συνεχή επίδραση σ' αυτό και προσφέρει ηθικά πρότυπα
- περιορίζει τον εγωκεντρισμό και τα ελαττώματα και καλλιεργεί τα προτερήματα των νέων μελών της. Έτσι βοηθά στην διαδικασία της ενδοσκόπησης, αυτοκριτικής και στην επίτευξη αυτογνωσίας.

❖ **Σε διδακτικό – πνευματικό επίπεδο:**

- αποτελεί τον πρώτο φορέα αγωγής για τα παιδιά, καθώς μεταφέρει γνώσεις, εμπειρίες και μορφώνει
- μαθαίνει στο παιδί τη γλώσσα.
- λύνει απορίες, ικανοποιεί την περιέργεια του παιδιού, καθώς οι γονείς είναι οι πρώτοι δάσκαλοί του. Έτσι καλλιεργείται η κρίση και η αντίληψή του, η φαντασία, η μνήμη και η παρατηρητικότητά του.
- καλλιεργεί και αναπτύσσει την εθνική συνείδηση και την υγιή φιλοπατρία, διδάσκει τις παραδόσεις, τα ήθη και τα έθιμα.
- φέρνει σε επαφή το παιδί με την τέχνη και καλλιεργεί την καλαισθησία του

❖ **Σε κοινωνικό επίπεδο:**

- διδάσκει κοινωνικές δεξιότητες και ορθή κοινωνική συμπεριφορά
- συνηθίζει το παιδί στην πειθαρχία και στην υπακοή προς τους μεγαλύτερους και τους νόμους , του γνωρίζει τους θεσμούς. Προετοιμάζει κατάλληλα το νεαρό άτομο, ώστε να γίνει υπεύθυνο και ενεργό μέλος της κοινωνίας.
- του μαθαίνει τους κανόνες της κοινωνικής συμβίωσης, τις αξίες, τα ιδανικά του κοινωνικού συνόλου μέσα στο οποίο ζει.

- του μαθαίνει να σέβεται το συνάνθρωπό του και να συμπεριφέρεται σωστά.
- καλλιεργεί στο νέο κοινωνικές αρετές: αγάπη, συνεργασία, πειθαρχία, διάλογο, άμιλλα.
- σ' αυτήν καλλιεργούνται και αναπτύσσονται τα μεγάλα ιδεώδη της ζωής και οι ανώτεροι σκοποί: αγάπη, θρησκεία, πατρίδα, εργασία, καθήκοντα, δικαιώματα, υποχρεώσεις.
- βοηθά το νεαρό άτομο στον επαγγελματικό προσανατολισμό, για να συνδεθεί ομαλά με το σύνολο. Έτσι γίνεται ομαλά η κοινωνικοποίησή του.
- μεταλαμπαδεύει στους νέους αρχές, αξίες και ιδανικά (αγάπη, ελευθερία, αλήθεια)

Ζητούμενο 2: παρουσιάζετε τους τρόπους με τους οποίους οι γονείς μπορούν να συμβάλουν πιο αποτελεσματικά στη διαμόρφωση μίας υγιούς προσωπικότητας.

❖ **Συναισθηματική στήριξη:**

- οι γονείς οφείλουν να προσφέρουν απλόχερα στα παιδιά τους αγάπη, στοργή και φροντίδα
 - να αφουγκράζονται και να κατανοούν τις ανάγκες τους
 - να τα στηρίζουν ηθικά στις επιλογές τους
 - να σέβονται την προσωπικότητά τους
 - να τους αναγνωρίζουν ελευθερίες
 - να συγχωρούν τα λάθη τους
 - να μην προσβάλουν τον ψυχικό τους κόσμο με εκφοβισμούς και εκβιασμούς
 - να τα ενθαρρύνουν στις επιλογές τους (εφόσον αυτές δεν είναι επικίνδυνες για τη ζωή τους)
 - είναι δίπλα τους διακριτικά ως ακούραστοι αρωγοί στην πορεία της ζωής τους
 - να προσφέρουν τις γνώσεις και τη συμπαράστασή τους όποτε εκείνα το ζητήσουν
 - να μην είναι παρεμβατικοί και αδιάκριτοι
 - να αποφεύγουν να αντιμετωπίζουν τις επιλογές των παιδιών τους φοβικά και με άγχος
- ➔ η συναισθηματική στήριξη διαμορφώνει συνθήκες υγιούς συναισθηματικής ανάπτυξης των παιδιών και ανοίγει προοπτικές για μία υγιή και ολοκληρωμένη προσωπικότητα

❖ **επικοινωνία – διάλογος:**

- να αφιερώνουν χρόνο στα παιδιά τους
 - να συζητούν μαζί τους
 - να ελέγχουν με διακριτικότητα το συναισθηματικό τους κόσμο για να μπορούν να προλάβουν τους κινδύνους
 - να νουθετούν τα παιδιά τους
 - να τα υποψιάζουν για τους κινδύνους της σύγχρονης εποχής
 - να τα προσανατολίζουν σε έλλογες επιλογές
 - με την ουσιαστική επικοινωνία το παιδί δε χρειάζεται να αναζητήσει έξω από την οικογένεια θαλπωρή και ασφάλεια
 - να τους μεταλαμπαδεύουν τη γνώση τους και την εμπειρία τους για τη ζωή, χωρίς όμως να θέλουν να την επιβάλουν
 - να τα διαφωτίζουν βοηθώντας τα να κατανοήσουν την πολυπρισματικότητα της αλήθειας και της πραγματικότητας στην οποία ζουν
 - να φροντίζουν περισσότερο να ακούν και στοχευμένα να απαντούν στις ανησυχίες και τους προβληματισμούς των παιδιών τους
 - να αποφεύγουν το ρόλο της αυθεντίας
- ➔ ο διάλογος αποτελεί το ασφαλέστερο μέσο για να αποκτήσει το παιδί ισχυρές σταθερές και σαφή προσανατολισμό στη ζωή του, για να μπορέσει να χειραφετηθεί από νωρίς και να αντιμετωπίσει τους κινδύνους που το περιβάλλουν

❖ **προσανατολισμός σε δραστηριότητες:**

- δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου (τέχνες, αθλητισμός, παιχνίδι, ανθρωπιστικές/εθελοντικές δράσεις...)
 - δυνατότητα κοινωνικής ευαισθητοποίησης
 - ισχυροποίηση του συστήματος κοινωνικών και ατομικών αξιών τους
 - νοηματοδοτείται η ζωή των παιδιών
 - δίνουν κίνητρο για να βάζουν στόχους και να προσπαθούν να τους πραγματοποιούν, να μάθουν να αγωνίζονται στη ζωή τους
 - περνούν ευχάριστα το χρόνο τους, διασκεδάζουν, κάνουν φίλους και χειραφετούνται από το οικογενειακό περιβάλλον
 - λαμβάνουν ποικίλα ερεθίσματα που συμβάλλουν στην πνευματική τους ανάπτυξη και οξύνουν τις πνευματικές τους δεξιότητες
 - εξισορροπείται η πίεση από τις υποχρεώσεις του σχολείου
 - εκτονώνουν το άγχος
 - καλλιεργούν και αναπτύσσουν διάφορες δεξιότητες που μπορούν να φανούν χρήσιμες στη ζωή τους.
- ➔ οι δραστηριότητες (υπό την προϋπόθεση ότι αρέσουν στο παιδί και δεν είναι επιβεβλημένες) μπορούν να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των παιδιών,

να εμπλουτίσουν τον κόσμο τους και να συμβάλουν στην πρόοδό τους σε όλα τα επίπεδα της ζωής.

Από όλα τα παραπάνω γίνεται αντιληπτός ο καθοριστικός ρόλος της οικογένειας για την ανάπτυξη των νέων μελών της. Στους κόλπους της τίθενται οι βάσεις και οι σταθερές της προσωπικότητας του νέου, διαμορφώνεται το αξιακό του σύστημα. Και με βάση αυτό προβαίνει σε επιλογές σε όλη την μετέπειτα ζωή του, φωτίζουν το δρόμο του, ρυθμίζουν τις σχέσεις του, καθορίζουν τα κριτήριά του...

**Με τιμή
ένας έφηβος που προετοιμάζεται για τον κόσμο των ενηλίκων**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

**ΔΟΥΔΟΥΜΗ ΕΛΙΝΑ - ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ - ΣΥΡΜΟΣ ΜΙΛΤΟΣ
ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΨΩΜΑ ΑΡΕΤΗ**

